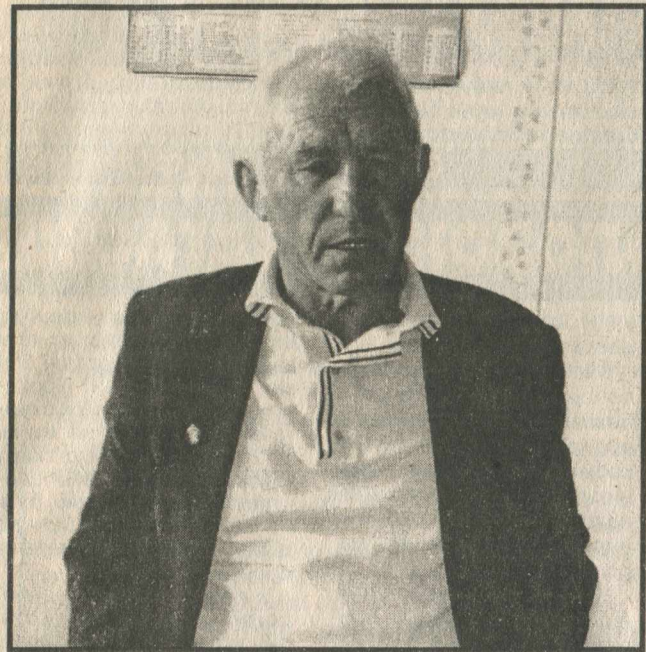
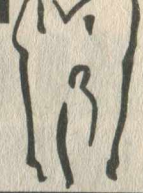

ЯК БОЛЬШОЙ МАЛИЙ БІЗНЕС ОСВОЮВАВ

5 стор.

ЯК БОЛЬШОЙ МАЛИЙ БІЗНЕС ОСВОЮВАВ

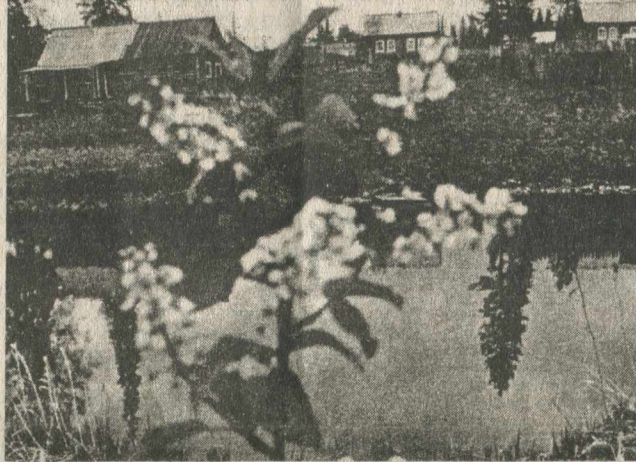
“ІЗ ДЕРЖАВОЮ І ЗАКОНОМ НЕ СПЕРЕЧАЙСЯ”

Анатолій Большой - нащадок сподвижника Столипіна, котрий на початку двадцятого століття взявся провести в Росії земельну реформу. Дід Анатолія Романовича у ці буремні роки подався із Могильовської області в Оренбургські степи і там освоїв 15 гектарів землі. Після цього поїхав на прийом до Столипіна і відрапортував про свої господарські успіхи. Міністр його уважно вислухав, перекон-

нувся у селище викладати фізкультуру і військову підготовку. Вчителям у нас завжди платили мало, а у п'ятдесятих роках минулого століття - тим паче. На той час Анатолій Романович одружився, згодом народилося двоє дітей. Сім'я ледве зводила кінці з кінцями. Педагога постійно супроводжувала думка, як вибратися зі злиднів.

До активних дій підштовхнув чоловік, із котрим разом наймали квартиру. Із семикласною освітою той безбідно жив, одержував чималу зарплату і щомісяця

Нині у районі налічується 754 підприємці. Кожен із них займається своєю справою: хто з розмахом, хто тільки спинається на ноги. А між тим у райцентрі мешкає людина, котра ще у застійні часи впроваджувала паростки підприємництва, хоча тоді його не заохочували. Навпаки, ставилися з осудом. Не дивно, що у млинівчанина виникло чимало проблем. Та все-таки він вистояв у чиновницьких штормах. Про історію своїх митарств, пов'язаних із першими кроками підприємництва у радянські часи, нашому кореспонденту розповів Анатолій Романович Большой

усіх... купляти рибу у мага- дагог на прийом до першо-

у тих, кого жаба давила, хто не міг змиритися із людиною, котра кинула виклик сильним світу цього. Але ті сильні виявилися звичайними пристосуванцями. Нині Анатолій Романович пригадує, як після чергової спроби змусити відмовитися від підприємництва, він дістав кишенькового ножи- ка і демонстративно на очах першого секретаря райкому партії зрізав на руках мозолі. Тоді простягнув ніж першому і запропонував йому виконати таку ж процедуру. Виникла німа сце- на...

щався із Компартією. Згодом придбав на хуторі у Хорупані хатину. Нині у нього два гектари землі, сад, виноградник, кінь, свині, пасіка і навіть ставок. На базі його селянського господарства дубенчани проводили семінар. До речі, Анатолій Романович перший у Хорупані посіяв третікале.

Ну, а як склалося із виготовленням пам'ятників? Ні, цієї справи учитель-пенсіонер не полишає. Хоча розмах уже не той. Може, при- тлумили його ентузіазм податки...

Втім, щодо податкової політики в Україні Анатолій Большой писав листи ко-

дарські успіхи. Міністр його уважно вислухав, переконався у його хазяйському таланті і вручив документ на право володіння ділянкою лісу.

- Паши сколько сможешь, - наставляв Столипін, - а я тебе дарю 25 гектаров леса.

Успішно господарив дід Большого на землі. Та стала в Росії революція, а після неї все пішло шкереберть. Дід одним із перших записався у колгосп. Видно, нутром відчув потомствений селянин із ким має справу. А згодом навчав онука Анатолія:

- Внушеньку, із державою та законом ніколи сперечатися не треба!

Анатолій Романович не тільки добре засвоїв дідову науку, а й перейняв у нього хазяйський хист. Щоправда, у житті не завжди дотримувався його настанов, бо неодноразово дискутував із різними чиновниками, котрі представляли державу, закон і Комуністичну партію. Частенько Большого доводив свою правоту всіляким клеркам, але скільки це коштувало сил і нервів?

"РЫБА - ДЕЛО СКОЛЬЗКОЕ..."

У 1945 році двадцятип'ятитисячник Роман Большого із сім'єю прибув у Млинівський район. Займався господарськими справами, а син Анатолій навчався у середній школі. Згодом закінчив Львівський інститут фізичної культури і повер-

тільки однією з державних тимплату і шоміагі купляв дружині модні обновки. Уже тоді учитель зробив висновок, що на цінність знань у країні соціалізму ніхто уваги не звертає, а якщо хочеш додатково заробити гріш, то треба до сьомого поту працювати.

Науку виживання і поліпшення сімейного добробуту Анатолій Большого розпочав із розведення кролів. 150 пухнастих і ніжних тваринок вирощував, але за ними не бачив світу Божого. Свого зерна не було, то ж щодня накошував купи різнотрав'я. Вигідніше, міркував, було б доглядати два бички...

Одне слово, із кролями учителя-газду спіткала невдача. А коли у листопаді здав їх на приймальний пункт, то дав собі клятву: скільки жити буду, а кролів не триматиму.

Згодом хазяїн-експериментатор взявся за бджільництво. Перший млинець виявився глевким: із 21 роя пропало... 20 роїв. Але по волі усе відновив і щороку продавав 3-4 центнери меду. Та розкошувати на медах не довелося, бо кліщ... знищив бджолині рої.

Ще одна сторінка життєпису Анатолія Большого - робота в рибгоспі. 8 років він поєднував основну роботу із трудами риболовецькими. Не секрет, що виникли напружені стосунки із працівниками міліції, котрі намагалися спіймати Большого "на гарячому", а той вперто ні з кого жодної копійки не брав і посилав

усіх... купляти рибу у магазин. Учителя добре засвоїв науку батька: "Рыба - очень скользкое дело. Прозвешешь - завоняется, наступишь - подскользнешься". Може, ця мудрість і допомогла втриматися від спокуси заробити дармовий гріш, а заодно уникнути конфлікту із законом та правоохоронцями.

"ХРЕСТОПРОДАВЕЦЬ"

Якось Анатолій Большого зайшов у комунгосп, де знайомі робили надмогильні пам'ятники. Спробував - вийшло. У позазурочний час біг у комунгосп і віддавався роботі. За перший місяць заробив 385 карбованців, а у школі на той час одержував лише 144 карбованці. Разом вийшло більш як півтисячі крб. На той час перший секретар райкому Компартії стільки не одержував. Звісно, такі заробітки декому були не по носі, а заздрісників і "правильних" громадян у нас завжди хоч греблю гати. Не дивно, що на педагогічній конференції у доповіді другого секретаря райкому партії Анатолій Большого фігурував як учитель, що ловить рибу і торгує нею, а уроки "крохобор" проводить на низькому факховому рівні.

Може, хтось інший мовчки проковтнув би цю гірку пігулку, але не Анатолій Романович. Тим паче у ситуації, коли чиновники від освіти і Компартії видавали бажане за дійсне. Отож подався пе-

дагог на прийом до першого секретаря райкому з'ясувати, звідки у доповіді з'явилися домисли, а не факти. Довелося партноменклатурникам визнати свої промахи, бо у Большого за успіхи у всіляких змаганнях його вихованців було стільки подяк і грамот, що ними можна було обклеїти весь райком. Тоді ж учителю перший секретар келійного вручив грамоту Міністерства освіти України за виступи підпільних на "Зірниці", на змаганнях зі стрільби і пожежно-прикладного багатоборства, а рекомендував тоді його нагородити обласний відділ народної освіти.

Та парткомпанія дорікнула вчителю за виготовлення надмогильних пам'ятників і пообіцяли "розібратися". Найболючішим питанням для безбожників було те, що педагог виготовляє пам'ятники із хрестами. Дехто його нишком називав "хрестопродавцем".

У ВИГНАННІ

Млинівчанин зрозумів, що рано чи пізно його таки "дістануть". За порадою знайомого у 1976 році поїхав у Київ і там зареєстрував патент на виготовлення надмогильних пам'ятників. Згодом зареєструвався у райфінвідділі. Тоді, пригадує, його підтримала Валентина Місюк...

Та спокійно працювати система не давала. Були намагання відібрати патент

на...
Із вдячністю А.Р.Большого згадує колишнього завідувачого районним відділом народної освіти Михайла Тищука, котрий із розумінням ставився до підлеглого, намагався підтримати його. У 1977 році учитель-підприємець зрозумів, що спокійно вчителювати у райцентрі не дадуть і домовився про роботу у Дубенській дитячій виправній колонії. Про своє рішення повідомив Михайла Кузьмовича. Той відмовив учителя від роботи у сусідньому райцентрі і запропонував вчителювати у Віницькій восьмирічці. За вісім років фізрук створив там чи не зразкове спортивне містечко. А на адресу директора школи Олени Трохимівни Столяр нині найсердечніші відгуки.

- Колектив - як одна сім'я. Демократизм, взаємопідтримка, довіра, людяність панували серед учителів - згадує педагог. Здоровий психологічний клімат сприяв тому, що млинівчанин позбувся деяких недуг, які дошкуляли десяти років. Владналися справи і з виготовленням пам'ятників - сплачував разовий податок - 365 карбованців. А робиш чи байдикуєш - це нікого не цікавило.

ХУТІР БОЛЬШОГО
У 1985 році розпочалася так звана Горбачовська перебудова. Цього року Анатолій Романович вийшов на 40-процентну пенсію за вислугою літ, а заодно розпро-

даний в Україні. Анатолій Большого писав листи колишньому народному депутату України Миколі Пороському, голові Верховної Ради України Олександрі Морозу. Але відповіді не отримав.

ЧОТИРИ МРІЇ БОЛЬШОГО

Було в Анатолія Романовича чотири мрії. Перша - мати транспортні засоби, щоб на ньому можна було їздити на полювання, оскільки млинівчанин - азартний мисливець. Ця мрія здійснилася - придбав він УАЗ-469. Такий автомобіль був лише у першого секретаря райкому партії. Не раз нагнав Большого страху на деяких поважних чиновників, котрі його авто приймали за райкомівське. Навіть радили встановити на УАЗі якийсь розпізнавальний знак, щоб не сплутувати з автомашиною начальства.

Друга мрія - мати хату біля лісу чи над річкою, щоб не тільки природою милуватися, але й гриби збирати, рибу ловити і, зрозуміло, юшку приготувати. Нині цими життєвими розрадами учитель-пенсіонер може втішатися вдосталь.

Третя мрія - дожити до пенсії, щоб весь час можна було віддаватися улюбленим заняттям. Три мрії Анатолія Большого уже здійснилися. Щоправда, є у нього ще одна - померти ходячим, щоб рідним не набридати із болячками. Ось тут вам, пане Анатолію, - зась! Бажаємо вам здоров'я і довголіття. Втім, буде так, як Бог дасть...

Віталій ТАРАСЮК.